

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

_____ Т.Ф. Бірюкова
«_____» _____ 2021 р.

ГЕНДЕРНІ ВИМІРИ МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності: 033 філософія
освітньо-професійна програма: Європейські філософські студії і креативні
індустрії

Укладач: д.філос.н., доцент, професор кафедри соціальної філософії та управління Чайка І.Ю.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії та
управління
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

Завідувач кафедри соціальної філософії та
управління

_____ Т.І. Бутченко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління
_____ Н.В. Горло

Погоджено
з навчально-методичним відділом

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03 – Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін вільного вибору студента	
Спеціальність 033 філософія	Загальна кількість годин 90	Семестр:	
		4 -й	
Освітньо-професійна програма Європейські філософські студії і креативні індустрії	Змістових модулів – 4	Лекції	
		22 год.	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Практичні	
		22 год.	
		Самостійна робота	
		46 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Гендерні виміри міжкультурних комунікацій» є ознайомлення студентів з характерними особливостями гендерних відносин у здійсненні міжкультурної комунікації та проблем, пов'язаних із реалізацією комунікаційних завдань у спілкуванні представників різних гендерів у мультикультурному середовищі, сприяння формуванню цілісного уявлення щодо феномену гендерних аспектів міжкультурних комунікацій та їхньої ролі в суспільстві знань.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Гендерні виміри міжкультурних комунікацій» є: ознайомлення студентів із характерними рисами соціально-комунікаційних процесів, що трансформуються у зв'язку із поглибленням та інтенсифікацією міжкультурних зв'язків між державами; формування уявлення щодо змін у комунікаційній парадигмі світової спільноти; формування навичок аналізу цих змін як таких, що пов'язані з активізацією боротьби за ствердження демократичних принципів і норм, яка включає у себе подолання суспільних проблем і, зокрема, проблем гендерних відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

1. структуру соціально-комунікаційного процесу і місце в ньому міжкультурних комунікацій;

2. гендерні особливості комунікаційного процесу;
3. вплив гендерних характеристик на реалізацію цілей міжкультурних комунікацій.

вміти:

1. застосовувати методологічний апарат теорії соціальної комунікації до аналізу процесу міжкультурних комунікацій;
2. аналізувати особливості гендерних відносин у здійсненні міжкультурної комунікації.

досягти таких результатів навчання та набути таких компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	Опитування на практичних заняттях
ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Відповіді на практичних заняттях Написання есе
РН23. Мати навички вирішення ініціювання і проведення філософського діалогу задля налагодження міжрегіонального творчого співробітництва і долучення до загальноєвропейського креативного простору.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Гендерні виміри міжкультурних комунікацій» тісно пов'язаний з багатьма дисциплінами, сприяє засвоєнню на високому рівні багатьох філософських курсів, оскільки дає уявлення про новітню методологію дослідження проблем міжкультурних комунікацій. Серед таких наукових дисциплін: «Гендерні аспекти креативних індустрій», «Гендерні аспекти творчості».

Становить собою базу для подальшого вивчення філософських курсів і спецкурсів, створює методологічні засади для формування навичок самостійної науково-дослідної роботи.

Разом із цими дисциплінами «Гендерні виміри міжкультурних комунікацій» для студентів-філософів варто розглядати як складову частину процесу формування світоглядної культури майбутніх фахівців та формування

досвідчених, кваліфікованих бакалаврів філософії, здатних працювати у різних галузях сучасної філософської та суспільствознавчої науки та практики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Місце міжкультурної комунікації у соціально-комунікаційному процесі

Тема 1. Соціальна комунікація як інформаційний процес

Еволюція теоретичних концепцій соціальної комунікації: від осмислення соціальної комунікації як допоміжного процесу, що супроводжує практичні акти соціальної взаємодії, до розуміння її як самостійного самодостатнього процесу. Соціальна комунікація, як цілеспрямований процес, який має спонукати до зміни знань, поглядів, цінностей, і в кінцевому рахунку поведінки та дій суб'єктів. Постмодерністські концепції комунікації про можливості участі у комунікаційному процесі речей, що також несуть смисл, втілюють опрідметнену інформацію, несуть «пам'ять часу», яка розпредметнюється.

Тема 2. Наукова рефлексія феномену міжкультурної комунікації

Концепція «міжкультурної комунікації» Є. Хола і Д. Трагера («Культура як комунікація»). Визначення міжкультурної комунікації у роботі Л. Самовар і Р. Портер «Комунікація між культурами». Міжкультурна комунікація з точки зору мовленнєвих практик і культур (Р. Сколлон, С. Сколлон «Міжкультурна комунікація: дискурсивний підхід»). Концепція взаємної толерантності всіх етнічних менталітетів та їх мовленнєвих систем (кроскультурний підхід (Дж. М'ордока). Комунікація як спілкування з «іншим» у інтеркультурній філософії (Р. Молл, Ф. Віммер, Г. Кіммерле, Р. Форнет-Бетанкур). Крослінгвістичні дослідження про взаємномний вплив мов і культур в умовах полікультурного соціуму. Концепція діалогу культур В. Біблера. Філософське осмислення діалогу культур у проблематології (М. Мейер).

Змістовий модуль 2. Еволюція міжкультурних комунікацій

Тема 3. Особливості реалізації процесу міжкультурних комунікацій в процесі історичного розвитку суспільства

Кризовий, конфліктний характер комунікативних процесів в рамках міжнародних відносин в історії людства. Геополітичні інтересів чи інтересів ситуативно виникаючих союзів як мотивуючі фактори міжнародних комунікацій у доглобалізаційну епоху. Розширенням переліку суб'єктів, що залучені до комунікації між суспільствами, у епоха глобалізації. Мережевий характер міжнародних комунікацій у інформаційну епоху. Ускладнення системи суб'єктів сучасних міжкультурних комунікацій (індивіди, групи, організації, чи соціальні системи більш високого рівня складності).

Тема 4. Ефективність міжкультурних комунікацій

Суб'єктивні та об'єктивні фактори ефективності міжкультурних комунікацій. Сміслова цілісність процесу міжкультурної комунікації. Діалогічний характер процесу міжкультурної комунікації. Співвідношення частки вербальних та невербальних її елементів передачі інформації в процесі комунікації. Вербальні аспекти передачі змісту комунікаційного повідомлення: оволодіння мовою спілкування спільною для суб'єктів комунікації на тому

рівні, який дозволяє вільно оперувати складними лексичними одиницями, зокрема, прислів'ями, фразеологічними зворотами. Наявність універсальних смислових одиниць, що існують у людській свідомості, і є складовими процесу мислення як фактор, що сприяє адекватному сприйняттю смислу повідомлень у міжкультурних комунікаціях («універсальний мислекод» С. Пінкера). Рівень комунікаційної компетентності суб'єктів комунікаційного процесу як фактор ефективності міжкультурних комунікацій.

Змістовий модуль 3. Гендерні особливості процесу соціальної комунікації.

Тема 5. Феномен гендеру як предмет наукових досліджень.

Гендер як соціальна стать. Гендер як впливовий фактор, що визначає перебіг і результати соціальної взаємодії. Проблематика гендера у гендерній психології й гендерній соціології. Гендер як соціальний конструкт. Біологічна стать, статево-рольові стереотипи і різноманіття проявів соціокультурних визначеностей людини як характеристики гендера.

Тема 6. Особливості комунікативної поведінки представників різних гендерів

Інтрогендерні (між представниками однієї статі) та міжгендерні (між різностатевими комунікантами) комунікації. Вікові етапи формування гендерних особливостей соціальних комунікацій. Жіночий та чоловічий комунікативні стилі. Зменшення гендерної диференціації у процесі розвитку та виховання особистості, протягом всього її соціального життя з метою засвоєння особливостей маскулінної та фемінної комунікативної поведінки, сприйняття відповідних комунікативних стилів, збільшення рівня емпатії, як фактори ефективності міжгендерної комунікації.

Змістовий модуль 4. Міжкультурні комунікації в контексті гендерних особливостей суб'єктів

Тема 7. Соціокультурні передумови гендерних особливостей міжкультурних комунікацій.

Гендерна типологія культур. Концепція матріархальної та патріархальної культури (Л. Фробеніус, І.Я. Бахофен). Варіативність уявлень про маскулінність та фемінність в різних типах культури (О.В. Рябов). Міжкультурна гендерологія. Гендерна картина світу. Гендерні стереотипи. Гендерна соціалізація. Гендерна поведінка. Особливості функціонування гендерлектів у міжкультурній комунікації. Гендерна метафоризація у міжкультурній комунікації.

Тема 8. Гендерна мовна особистість у процесі міжкультурної комунікації.

Національні лінгвокультури. Гендерна мовна особистість. Комунікативна поведінка гендерної мовної особистості. Кореляція національних цінностей лінгвокультур з національними рисами гендерної мовної особистості. Засвоєння культурних норм і цінностей в процесі вербальної та невербальної комунікативної взаємодії. Вербальна та невербальна комунікаційна система як засіб зберігання, формування і відображення гендерних національних цінностей.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичне заняттяські заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	12	6		5		4		9	6	15
2	15	12	6		5		4		9	6	15
3	15	12	6		5		4		9	6	15
4	15	8	4		7		4		9	6	15
Усього за змістові модулі	60	44	22		22		16		36	24	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30						30				40
Загалом					90					100	

5. Темі лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Соціальна комунікація як інформаційний процес	3	1
1	Наукова рефлексія феномену міжкультурної комунікації	3	
2	Особливості реалізації процесу міжкультурних комунікацій в процесі історичного розвитку суспільства	3	
2	Ефективність міжкультурних комунікацій	3	
3	Феномен гендеру як предмет наукових досліджень	3	
3	Особливості комунікативної поведінки представників різних гендерів	3	
4	Соціокультурні передумови гендерних особливостей міжкультурних комунікацій	2	
4	Гендерна мовна особистість у процесі міжкультурної комунікації	2	
Разом		22	

6. Темі практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Соціальна комунікація як інформаційний процес	3	
1	Наукова рефлексія феномену міжкультурної комунікації	3	
2	Особливості реалізації процесу міжкультурних комунікацій в процесі історичного розвитку суспільства	3	

2	Ефективність міжкультурних комунікацій	3	
3	Феномен гендеру як предмет наукових досліджень	3	
3	Особливості комунікативної поведінки представників різних гендерів	3	
4	Соціокультурні передумови гендерних особливостей міжкультурних комунікацій	2	
4	Гендерна мовна особистість у процесі міжкультурної комунікації	2	
Разом		22	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – Відповідь на практичному занятті. Виконання тесту	Питання для підготовки: Практичне заняття 1. 1.Еволюція теоретичних концепцій соціальної комунікації. 2.Соціальна комунікація, як процес. 3.Постмодерністські концепції комунікації. Практичне заняття 2. 1.Концепція «міжкультурної комунікації» Є. Хола і Д. Трагера 2.Міжкультурна комунікація з точки зору мовленнєвих практик і культур (Р. Сколлон, С. Сколлон) 3.Концепція взаємної толерантності всіх етнічних менталітетів та їх мовленнєвих систем (Дж. Мьордок). 4.Комунікація як спілкування з «іншим» у інтеркультурній філософії. 5.Концепція діалогу культур В. Біблера. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516	3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел. Тест: мах 3 бали	9
	Практичне завдання - написання есе	<i>Есе складається з таких структурних елементів: - вступ, де студент формулює власну точку зору</i>	6-5 балів – обрана тема є актуальною, зміст	6

		<p>на проблему, винесену як тему есе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. <p>Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.</p>	<p>есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні</p>	
--	--	---	--	--

			<p>орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p>	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2	-	-	15

2	<p>Теоретичне завдання – Відповідь на практичне заняття Виконання тесту</p>	<p>Питання для підготовки: Практичне заняття 1. 1.Характер комунікативних процесів в рамках міжнародних відносин в історії людства. 2.Мотивуючі фактори міжнародних комунікацій у доглобалізаційну епоху. 3.Соціальна комунікація, як процес. 4.Постмодерністські концепції соціальної комунікації. Практичне заняття 2. 1.Суб’єктивні та об’єктивні фактори ефективності міжкультурних комунікацій. 2.Смислова цілісність процесу міжкультурної комунікації. 3.Діалогічний характер процесу міжкультурної комунікації.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516</p>	<p>3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел. Тест: мах 3 бали</p>	6
	<p>Практичне завдання – Написання есе</p>	<p><i>Есе складається з таких структурних елементів:</i> - вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе; - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів</p>	<p>6-5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську</p>	6

		<p>(«по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.</p>	<p>позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його</p>	
--	--	---	--	--

			темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2	-	-	15
3	Теоретичне завдання – Відповідь на практичному занятті Виконання тесту	Питання для підготовки: Практичне заняття 1. 1. Гендер як соціальна стаття. 2. Проблематика гендера у гендерній психології й гендерній соціології. 3. Гендер як соціальний конструкт Практичне заняття 2. 1. Інтрогендерні та міжгендерні комунікації. 2. Вікові етапи формування гендерних особливостей соціальних комунікацій. 3. Жіночий та чоловічий комунікативні стилі. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516	3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу,	6

			слабке знання теоретичних джерел. Тест: max 3 бали	
Практичне завдання – Написання есе	<p><i>Есе складається з таких структурних елементів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе; - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. <p><i>Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.</i></p>	<p>6-5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити</p>	6	

			<p>логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою; відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p>	
Усього за ЗМЗ контр. заходів	2	-	-	15
4	Теоретичне завдання – Відповідь на	Питання для підготовки: Практичне заняття 1.	3 бали - повна змістовна	9

<p>практичному занятті Виконання тесту</p>	<p>1. Гендерна типологія культур. 2. Концепція матріархальної та патріархальної культури (Л. Фробеніус, І.Я. Бахофен). 3. Варіативність уявлень про маскуліність та фемінність в різних типах культури. Практичне заняття 2. 1. Національні лінгвокультури. 2. Гендерна мовна особистість. 3. Комунікативна поведінка гендерної мовної особистості. Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516</p>	<p>відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел. Тест: max 3 бали</p>	
<p>Практичне завдання – Написання есе</p>	<p><i>Есе складається з таких структурних елементів:</i> - вступ, де студент формулює власну точку зору на проблему, винесену як тему есе; - блок аргументації: три і більше аргументи, що підтверджують точку зору автора; - висновки, де відбувається узагальнення авторської позиції і відбувається підтвердження вихідної тези на більш високому доказовому рівні. Оскільки головна мета есе – змусити читача розділити точку зору автора, важливо використовувати риторичні фігури переконання, маркери логічної послідовності елементів («по-перше», «по-друге», «з вищезазначеного витікає» та ін.), апелювати до спільних соціальних та</p>	<p>6-5 балів – обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота є оригінальним дослідженням, що містить авторську позицію та самостійні судження;</p>	<p>6</p>

		<p><i>духовних цінностей, поглядів, знань та фактів (дослідження, статистичні дані, думки фахівців, приклади з життя), проводити ефектні паралелі й аналогії для демонстрації вашої ерудиції, вдало використовувати цитати з прочитаної наукової літератури.</i></p>	<p>відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності.</p> <p>4-3 бали - обрана тема є актуальною, зміст есе відповідає його темі, автор демонструє вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, робити логічні та повні висновки; робота містить авторську позицію, яка проте не є достатньо переконливою;</p> <p>відсутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; стиль есе відповідає вимогам до студентських наукових робіт; автор дотримується принципів академічної доброчесності;</p> <p>2-1 бали - обрана тема є актуальною, проте зміст есе не повністю відповідає його темі, автор демонструє</p>	
--	--	--	--	--

			вміння узагальнювати, співставляти різні точки зору з проблеми, аргументувати основні положення роботи, проте висновки не є повними; робота не є оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної добросовісності	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2	-	-	15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8	-	-	60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання – відповідь на питання білету, екзаменаційний тест	Перелік питань до екзамену https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516 Екзаменаційний тест https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516	Кількість питань на які надано повну змістовну відповідь (1 питання –10 балів) – усього 2 питання Екзаменаційний тест – 5 питань (1 питання – 2 бали)	30
	Практичне завдання – екзаменаційне есе	Написання есе https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9516	Есе – 10 балів	10
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гендерні медійні практики: Навчальний посібник із гендерної рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / Колектив авторів. Київ, 2014. 206 с.
2. Гендерний розвиток у суспільстві: (конспекти лекцій). Київ : ПЦ «Фоліант», 2005. 351 с.
3. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. Київ : «КІС», 2004. 536 с.
4. Жіночі права. Крок за кроком: Практичний посібник з використання міжнародного закону про права людини і механізмів захисту прав жінок у контексті прав людини./ Пер. З англ.. М. Корчинська, Л. Малець. Київ : Основи, 1999. 249 с.

Додаткові:

1. Бакуменко В., Грицяк Н. Теоретико–методологічні засади гендерної політики: закономірності та фактори вибору. *Збірник наукових праць Української академії державного управління при Президентіві України*. 2004. № 1. С. 14–24.
2. Гапон Н. Гендер у гуманітарному дискурсі: філософсько–психологічний аналіз. Львів : Літопис, 2002. 310 с.
3. Гапон Н.Н. Епістемологічне підґрунття досліджень гендеру в другій половині ХХ сторіччя. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2004. № 1. С. 111–115.
4. Грицяк Н. Проект моделі гендерної системи управління. *Вісник державної служби України*. 2004. № 1. С. 32–35
5. Грицяк Н. Гендерний фактор як наукова категорія і соціально–політичний феномен. *Зб. наукових праць Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2003. Вип. 2. С. 73–83.
6. Іващенко О. Гендерна наукова перспектива: від світогляду до політики. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 1998. № 6. С. 79–90.
7. Спіжова А. В. Дефініції поняття «міжкультурна комунікація». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9, Сучасні тенденції розвитку мов : збірник*. Київ : НПУ, 2007. Вип. 1. С. 68–72.
8. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. Clevedon : Multilingual Matters LTD, 1997. 121 p.
9. Cameron D. A. Feminist Critique of Language. London, NY : Routledge, 1998. 368 p.
10. Eagly A. H. Sex differences in social behavior: A social–role interpretation. Hillsdale, NJ : Erlbaum, 1987. 274 p.
11. Hall E., Trager G. Culture and Communication: A Model and an Analysis. Greenwich : University of Greenwich, 1954. 206 p.
12. Kramarae Ch. Women and Men Speaking: Frameworks for Analysis. Rowley, Mass : Newbury House, 1981. 194 p.
13. Moghadam V. M. Gender and Globalization: Female Labor and Women’s Mobilization. *Journal of World–Systems Research*. 1999. vol. V (2). P. 367–388.
14. Porter, R. E., Samovar L. A. Communication between Cultures. Belmont : Calif Wadsworth Pub, 1991. 330 p.
15. Scollon R., Scollon S. W. Intercultural Communication. Oxford : Blackwell, 1995. 271 p.
16. Gender and Women's Studies : Handbook. London : sage Publishing, 2016. 512 p.
17. Soh D. The End of Gender. Debunking the Myths about Sex and Identity in Our Society. New York : Threshold Edition, 2020. 336 p.

Інформаційні джерела:

1. Електронна бібліотека Української асоціації жіночої історії. URL: <http://www.womenhistory.org.ua/index.php/elektronni-resursi/16-elektronna-biblioteka>
2. Музей історії жіноцтва, жіночого і гендерного руху. URL: <http://gender.at.ua>
3. Бібліотека ГО “Крона”. URL: <http://www.krona.org.ua/uk/library>

4. Видання Фонду Г. Бьойля. URL: <http://www.ua.boell.org/web/35.html>
5. Гендерна мапа України. URL: <http://gendermap.org.ua>
6. Повага: сайт кампанії проти сексизму у політиці та ЗМІ. URL: <http://povaha.org.ua/>
7. Публікації проекту «Рівність жінок і чоловіків у світі праці». URL: http://gender.ilo.org.ua/Pages/publications_ukr_new.aspx
8. Публікації Міжнародного благодійного фонду «Український жіночий фонд». URL: <http://www.uwf.kiev.ua/publications>
9. World Bank Database of Gender Statistics. URL: <http://genderstats.worldbank.org>.